

Analiza e Qeverisjes së Hapur të
Zyrës së Kryeministrit në Kosovë
Propozime për përmirësimin e gjendjes aktuale

ANALIZA E QEVERISJES SË HAPUR TË ZYRËS SË KRYEMINISTRIT NË KOSOVË

RRETH PUBLIKIMIT

Ky dokument u zhvillua si pjesë e projektit 'Përmirësimi i Qeverisjes së Mirë 4.0', i mbështetur nga National Endowment for Democracy (NED), dhe i implementuar nga Open Data Kosovo (ODK).

AUTORËT

Dafina Olluri dhe Delvina Haxhijaha

VERSIONET GJUHËSORE

SHQ, ANG, SER

Përfunduar në dhjetor 2023 © ODK

Pikëpamjet e shprehura në këtë dokument janë përgjegjësi vetëm e autorëve dhe nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht qëndrimin zyrtar të NED. Riprodhimi dhe përkthimi për qëllime jofitimprurëse janë të autorizuar, me kusht që të dihet burimi dhe publikuesi të njoftohet paraprakisht dhe të dërgohet një kopje.

ANALIZA E QEVERISJES SË HAPUR TË ZYRËS SË KRYEMINISTRIT NË KOSOVË

PËRMBAJTJA

Hyrje	1
Metodologjia e Hulumtimit	1
Hapja e Zyrës së Kryeministrit në vitin 2022.....	2
Hapja e Zyrës së Kryeministrit në vitin 2022.....	2
Hapja e Zyrës së Kryeministrit në vitin 2022.....	2
QASJA	3
NDËRGJEGJSIMI	7
INTEGRITETI	9
TRANSPARENCA	11
ANGAZHIMI I QYTETARËVE NË AKTIVITETET E KUVENDIT TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS	13
REKOMANDIMET	14

HYRJE

Zyra e Kryeministrit (ZKM) luan rol kyç në qeverisjen e çdo vendi, duke shërbyer si qendër kryesore për hartimin e politikave, marrjen e vendimeve, dhe zbatimin e nismave qeveritare. Në këtë mënyrë, është thelbësore që ZKM të operojë me një shkallë të lartë të hapjes dhe transparencës. Transparenca në aktivitetet e ZKM-së është e nevojshme për të siguruar llogaridhënie ndaj publikut, pasi u mundëson qytetarëve të kuptojnë se si merren vendimet, si ndahen burimet publike dhe si formulohen dhe zbatohen politikat.

Për më tepër, transparenca në ZKM rrit besimin e publikut në institucionet qeveritare. Kur qytetarët informohen për punën e ZKM-së dhe kanë qasje në informacionin përkatës, ata kanë më shumë gjasa ta perceptojnë qeverinë si të përgjegjshme dhe të përgjegjshme ndaj nevojave të tyre. Kjo, nga ana tjetër, nxit ndjenjën e angazhimit dhe pjesëmarrjes qytetare, të cilat janë thelbësore për një shoqëri të shëndetshme demokratike. Për më tepër, parimet thelbësore të qeverisjes së hapur, duke përfshirë transparencën, angazhimin dhe llogaridhënien, kërkojnë që institucionet qeveritare të sjellin risi në mënyrën se si angazhohen me qytetarët dhe menaxhojnë operacionet e tyre.

Duke ndjekur nga afër punën e ZKM-së dhe duke promovuar transparencën, palët e interesit mund ta mbajnë zyrën përgjegjëse për veprimet dhe vendimet e saj. Kjo jo vetëm që i shërben interesave të publikut, por gjithashtu kontribuon në efektivitetin dhe legjitimitetin e përgjithshëm të qeverisë. Prandaj, në kontekstin e Kosovës, ku ZKM-ja luan rol vendimtar në qeverisje, garantimi i hapjes dhe transparencës në operacionet e saj është jetik për zhvillimin demokratik të vendit dhe mirëqenien e qytetarëve të tij.

Ky dokument i politikave paraqet gjetjet e Indeksit të Hapjes Rajonale të realizuar për Zyrën e Kryeministrit në Kosovë për vitin 2022, i cili mat nivelin e hapjes së institucionit. Dokumenti përfshin gjithashtu një analizë krahasuese të progresit të ZKM-së ndër vite.

Qëllimi i këtij dokumenti është të forcojë parimet e qeverisjes së mirë duke ofruar njohuri që mund t'i ndihmojnë institucionet t'i zbatojnë ato në mënyrë më efektive. Synimi është që të sjellë përfitime për përfaqësuesit e organizatave ndërkombëtare dhe kolegëve nga sektori i OSHC-ve që merren me këto çështje.

METODOLOGJIA E HULUMTIMIT

Analiza u bazua në katër parime udhëzuese, duke formuar bazën për vlerësimin e disponueshmërisë së të dhënave nga Indeksi i Hapjes Rajonale në lidhje me ZKM-në. Ky mjet vlerëson qasjen e institucioneve qeveritare në Ballkanin Perëndimor për publikun dhe shoqërinë. Për ZKM-në, vlerësimi përfshinte katër parime kyçe: **transparencën, qasjen, integritetin dhe ndërgjegjësimin.**

Këto parime u vlerësuan duke përdorur kritere të ndryshme, përfshirë lehtësinë e qasjes në informacion në faqet zyrtare të internetit të institucionit, cilësinë e kornizës legislative, burimet shitesë të informacionit publik dhe pyetësorët e dorëzuar nga institucioni. Pas mbledhjes së të dhënave, është aplikuar një model verifikimi i të dhënave, duke rezultuar në një gabim standard prej +/- 3%. Periudha e vlerësimit zgjati nga qershori 2023 deri në fund të nëntorit 2023. Bazuar në gjetjet e hulumtimit, u formuluan një sërë rekomandimesh për institucionet.

Transparenca kërkon qasjen e publikut në të dhënat organizative, buxhetet dhe proceset e prokurimit publik. **Qasja** përfshin krijimin e politikave për qasje të pakufizuar në informacion, rritjen e qasjes përmes diskutimeve publike dhe nxitjen e angazhimit të qytetarëve. **Integriteti** përfshin aspektet siç janë lobimi, respektimi i kodeve të etikës dhe përpjekjet për të luftuar korrupsionin. Parimi i **Ndërgjegjësimit** përfshin vëzhgimin dhe vlerësimin e politikave të zbatuara institucionalisht.

Të katër parimet, pjesë përbërëse e Indeksit të Hapjes Rajonale, kontribuojnë në përcaktimin, prezantimin dhe vlerësimin e Analiza punës dhe angazhimit të institucioneve për transparencë.

HAPJA E ZYRES SË KRYEMINISTRIT NË VITIN 2020

Në vitin 2020, Zyra e Kryeministrit arriti një rezultat të përgjithshëm prej 62%. Për të krijuar një precedent për institucionet e tjera, përfshirë ministritë e linjës, duhet të bëhen përpjekje për një hapje dhe transparencë më të madhe me publikun dhe palët e treta. Ka hapësirë të konsiderueshme për përmirësim, veçanërisht në fushën e transparencës, ku rezultati i saj u ul nga 51% në vitin 2019 në 41% në vitin 2020.

HAPJA E ZYRES SË KRYEMINISTRIT NË VITIN 2021

Në vitin 2021, Zyra e Kryeministrit arriti një rezultat të përgjithshëm prej 69%. Është thelbësore që ZKM të përmirësojë vazhdimisht hapjen dhe transparencën e saj me publikun dhe palët e tjera të interesit për të krijuar llogaridhënie të qartë institucionale, një aspekt themelor i qeverisjes së hapur.

HAPJA E ZYRES SË KRYEMINISTRIT NË VITIN 2022

Në vitin 2022, Zyra e Kryeministrit arriti një rezultat të përgjithshëm prej 73%, duke treguar progres krahasuar me vitet e mëparshme. Megjithatë, ka vend për përmirësim, veçanërisht në kontekstin e aspekteve mbarëkombëtare.

QASJA

Parimi i Qasjes i përket masës në të cilën qytetarët, organizatat e shoqërisë civile (OSHC) dhe palët e interesit mund të angazhohen në aktivitetet e qeverisë. Në vitin aktual të vlerësimit, ZKM ka arritur një rezultat prej 71% në këtë parim.

Në vlerësimin e qasjes së ZKM-së në mediat sociale, vëmendje i kushtohet faqeve të saj zyrtare në Facebook dhe Twitter, të cilat shërbejnë si platforma për ndarjen e lajmeve rreth Zyrës. Llogaritë e kryeministrit në mediat sociale, përfshirë ato në Twitter dhe Instagram, përditësohen rregullisht për të ofruar informacionin më aktual. Për më tepër, Kryeministri menaxhon në mënyrë aktive përmbajtjen në profilin e Facebook-ut, duke siguruar që palët e interesit dhe publiku të jenë të informuar për zhvillimet e fundit. Kjo qasje jo vetëm që rrit qasjen, por gjithashtu rrit ndërgjegjësimin e publikut për aktivitetet e vazhdueshme të Zyrës.

1 Kosovo Government, "Konsultimet," accessed Dec, 2023, <https://konsultimet.rks-gov.net/>.

2 eKosova, "Help - eKosova," accessed Dec, 2023, <https://ekosova.rks-gov.net/Home/Help-eKosova>.

Procesi i hartimit të drafteve të reja në Kosovë përfshin konsultime të detyrueshme publike, siç është përshkruar në Rregulloren (QRK) Nr. 05/2016 për Standardet Minimale për Procesin e Konsultimit Publik. Kjo rregullore jo vetëm që kërkon mbajtjen e konsultimeve publike, por përcakton edhe procesin e raportimit dhe strukturën e raportit të konsultimit publik. (1) Gjithashtu, parashikohet që autoriteti përgjegjës duhet t'u përgjigjet komenteve dhe sugjerimeve të paraqitura përmes këtyre konsultimeve. Gjithashtu, rregullorja përcakton një procedurë përmes së cilës qytetarët dhe palët e interesit mund të kundërshtojnë vendimet nëse besojnë se procesi përkatës nuk është ndjekur siç duhet. Kjo strukturë siguron që të merret parasysh kontributi i publikut, të ruhet transparencja dhe të vihen në dispozicion mënyrat dhe burimet nëse është e nevojshme.

Në Kosovë, qytetarët kanë qasje në një kanal të drejtpërdrejtë komunikimi në ueb faqen e qeverisë që u mundëson atyre të adresojnë shqetësimet dhe ankesat. Ky kanal mundësohet përmes platformës shtetërore eKosova, e cila ofron versione elektronike të shërbimeve publike që zakonisht ofrohen në zyrat fizike dhe sportelet e institucioneve. Duke ofruar këto shërbime në mënyrë elektronike, eKosova (2) rrit qasjen dhe komoditetin për qytetarët duke shërbyer gjithashtu si platformë për angazhimin me shërbimet qeveritare. Qytetarët mund ta përdorin këtë platformë për të shprehur shqetësimet e tyre, për të paraqitur ankesa dhe për të bashkëvepruar me agjenci të ndryshme qeveritare, duke promovuar kështu transparencën dhe reagimin në qeverisje.

Përderisa vlerësimet tregojnë një bazë solide për lirinë e informimit, të përcaktuar kryesisht me Ligjin për Qasje në Dokumente Publike, zbatimi praktik mbetet i mangët. Në kontekstin e kërkesave për të dhëna publike, ushtrimi aktual i së drejtës për të pasur qasje në të dhëna të tilla shpesh mbështetet në ndërhyrjen e Agjencisë për Informim dhe Privatësi (AIP). Është e këshillueshme të implementohet një sistemi për të gjurmuar kërkesat hyrëse dhe statusin e tyre gjatë gjithë periudhës së vlerësimit. Një sistem i tillë do të rriste transparencën dhe hapjen brenda Zyrës së Kryeministrit, duke rritur potencialisht rezultatin e saj në kategorinë e qasjes.

Për të siguruar shpërndarjen efektive dhe të saktë të informacionit tek palët e interesit, Zyra e Kryeministrit (ZKM) në Kosovë duhet t'i japë prioritet trajnimeve të vazhdueshme dhe programeve edukative për stafin e saj. Sipas Ligjit për Qasje në Dokumente Publike (3), kryerjen e trajnimeve dhe edukimit në këtë fushë, duke theksuar rëndësinë që personeli të jetë i njohur mirë me këto çështje.

1 Kosovo Government, "Konsultimet," accessed Dec, 2023, <https://konsultimet.rks-gov.net/>.

2 eKosova, "Help - eKosova," accessed Dec, 2023, <https://ekosova.rks-gov.net/Home/Help-eKosova>.

3 Kosovo Government, "Act Detail," accessed Dec, 2023, <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=20505>.

Ndërsa ZKM mori pjesë në trajnimin për qasje në dokumente publike dhe të dhëna të hapura në maj të vitit 2021, duke pasur parasysh se ky ishte trajnimi i fundit i regjistruar, është thelbësore që ZKM të vazhdojë organizimin e seancave të tilla rregullisht. Duke vepruar kështu, ZKM-ja mund të sigurojë që nëpunësit e saj civilë të jenë të përditësuar me praktikën më të mirë, kërkesat ligjore dhe avancimet në fushën e qasjes në dokumente publike dhe të dhëna të hapura. Trajnimi i rregullt jo vetëm që rrit aftësitë dhe njohuritë e stafit, por gjithashtu përforcon angazhimin e ZKM-së për transparencë dhe shpërndarje efektive të informacionit.

Për më tepër, Zyra e Kryeministrit (ZKM) në Kosovë aktualisht nuk ka një strategji apo plan për zhvillimin e kapaciteteve të nëpunësve civilë për të përdorur mediat sociale si pjesë e detyrave të tyre zyrtare. Kjo mungesë e trajnimit ose udhëzimit të strukturuar në përdorimin e mediave sociale për qëllime zyrtare mund të ndikojë në transparencën dhe efektivitetin e ZKM-së në angazhimin me publikun. Duke pasur parasysh rëndësinë në rritje të mediave sociale si mjet komunikimi, veçanërisht në epokën digjitale, mungesa e një strategjie të tillë mund të pengojë kapacitetin e ZKM-së për të shpërndarë në mënyrë efektive informacionin dhe për t'u angazhuar me qytetarët.

Prandaj, rekomandohet që ZKM të shqyrtojë zhvillimin e një strategjie ose plani gjithëpërfshirës për t'iu siguruar nëpunësve të saj civilë shkathtësitë e nevojshme për të përdorur mediat sociale në kapacitetet e tyre zyrtare, duke rritur kështu transparencën dhe shtrirjen e publikut.

NDËRGJEGJSIMI

Në këtë segment të vlerësimit, Zyra e Kryeministrit të Kosovës ka arritur rezultatin prej 90%. Komponenti i ndërgjegjësimit fokusohet në mekanizmat e brendshëm të përdorur për të mbikëqyrur dhe vlerësuar politikën e zbatuar nga Zyra e Kryeministrit.

ZKM në Kosovë ka krijuar struktura të nivelit qendror për planifikim strategjik dhe vlerësim të politikave dhe programeve qeveritare. Në kuadër të ZKM-së, Zyra për Planifikim Strategjik (4) është përgjegjëse për të siguruar që dokumentet strategjike dhe planifikuese të jenë në përputhje me prioritetet kryesore të qeverisë, duke përfshirë ato që lidhen me integrimin evropian dhe detyrimet ndërkombëtare.

4 Prime Minister's Office, Kosovo Government, "Zyra për Planifikim Strategjik," accessed Dec, 2023

<https://kryeministri.rks-gov.net/zyra-e-kryeministrit/zyrat/zyra-per-planifikim-strategjik->

[zps/#:~:text=Aktualisht%20Zyra%20p%C3%ABr%20Planifikim%20Strategjik%20p%C3%ABr%C3%ABhet%20nga%20nj%C3%AB,t%C3%AB%20theksuar%20pune%20brenda%20dhe%20jasht%C3%AB%20institucioneve%20shtet%C3%ABrore](https://kryeministri.rks-gov.net/zyra-e-kryeministrit/zyrat/zyra-per-planifikim-strategjik-)

Kjo zyrë gjithashtu ruan konsistencën ndërmjet dokumenteve të ndryshme qeveritare, duke promovuar koherencën në planifikimin strategjik (Zyra e Planifikimit Strategjik (ZPS) - Zyra e Kryeministrit - rks-gov.net).

Për sa i përket vlerësimit të politikave dhe programeve të qeverisë, ZKM ka krijuar struktura përgjegjëse për kryerjen e vlerësimeve të bazuara në rezultate. Udhëzimi Administrativ (QRK) Nr. 07/2018 për Planifikimin dhe Hartimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të Veprimit, jep udhëzime për planifikimin dhe hartimin e dokumenteve strategjike dhe planeve të veprimit, duke përfshirë dispozitat për monitorimin dhe raportimin e vazhdueshëm të politikave qeveritare. Për më tepër, ZKM përdor një manual për planifikimin, hartimin dhe monitorimin e dokumenteve strategjike dhe planeve të tyre të veprimit. Ky manual përshkruan procesin e monitorimit dhe raportimit të vazhdueshëm, duke kulmuar në një vlerësim përfundimtar pas përfundimit të implementimit të secilës politikë. Gjetjet nga këto vlerësime informojnë për zhvillimin e strategjive të reja.

ZKM përdor treguesit e performancës si gjatë zhvillimit të planeve vjetore të punës ashtu edhe gjatë vlerësimit të raporteve vjetore të punës. Këta tregues ndihmojnë në vlerësimin e zbatimit të planeve dhe raporteve të punës, duke u fokusuar në masat strategjike siç janë rritja e performancës institucionale, transparenca dhe llogaridhënia. Treguesit e performancës së ZKM-së për planet e punës përfshijnë përqindjen e strategjive të miratuara që kanë raporte vjetore të hartuara dhe të publikuara, si dhe përqindjen e angazhimeve të përgjithshme të bartura në vitet pasuese (ligjet, strategjitë, koncept dokumentet dhe angazhimet për EI).

Për sa i përket dokumenteve të planifikimit, ZKM operon brenda një kornize të planifikimit afatmesëm të parashikuar me Planin Kombëtar për Zhvillim. (5) Ky plan mbulon një periudhë trevjeçare dhe rrjedh nga Strategjia Kombëtare për Zhvillim 2030. Plani përditësohet çdo vit dhe monitorimi dhe vlerësimi i tij kryhen përkatësisht në baza tremujore dhe vjetore. Plani Kombëtar për Zhvillim i nxjerrë nga Strategjia Kombëtare për Zhvillim 2030 është një dokument që planifikon punën e Kryeministrit dhe ministrive të linjës në një periudhë trevjeçare.

Megjithatë, ZKM nuk ka një dokument specifik të planifikimit afatgjatë që mbulon një periudhë të vetme mandati. Në vend të kësaj, planifikimi afatgjatë përfshihet në kontekstin më të gjerë të Planit Kombëtar për Zhvillim të lartpërmendur dhe dokumenteve të ndryshme strategjike që përbëjnë detyrime për ZKM-në dhe ministrinë e linjës. Gjithashtu, planifikimi i punës mbulohet nga dokumente të ndryshme strategjike të cilat përbëjnë detyrime për Kryeministrinë dhe ministrinë e linjës.

INTEGRITETI

Për sa i përket integritetit, ZKM ka treguar vazhdimisht përmirësime vjetore. Në vitin aktual të vlerësimit, ZKM ka arritur një rezultat prej 92% në këtë fushë. Zyra e Kryeministrit në Kosovë aktualisht nuk ka Kod të Etikës të publikuar. Megjithatë, ekziston një Politikë Kundër Ngacmimit Seksual në organet e administratës publike në Republikën e Kosovës, e cila është zbatuar. Ndërsa Kodi i Etikës nuk publikohet në faqen e internetit të ZKM-së, është hartuar dhe publikuar një manual për zbatimin e politikës kundër ngacmimit seksual në punë. Pavarësisht këtyre masave, aktualisht nuk ka mekanizma të qartë për zbatimin e Kodit të Etikës brenda ZKM-së.

Rekomandohet që Zyra e Kryeministrit të marrë në konsideratë zhvillimin dhe zbatimin e një Kodi gjithëpërfshirës të Etikës. Një kod i tillë do të ofronte udhëzime të qarta për sjelljen etike brenda ZKM-së dhe do të ndihmonte në nxitjen e një kulture të integritetit dhe llogaridhënies. Për më tepër, ekzistenca e Kodit të Etikës do të demonstronte përkushtimin e ZKM-së për të respektuar standardet e larta të sjelljes etike dhe do të rriste besimin e publikut në institucion. Për më tepër, ai do të shërbente si një mjet i vlefshëm për punonjësit, duke u ofruar atyre një kornizë për marrjen e vendimeve etike në rolet e tyre.

Rritja e transparencës dhe llogaridhënies në Kosovë i besohet në masë të madhe përpjekjeve të Agjencisë për Administrimin e Shërbyesve Civil. Sipas kësaj nisme, të gjithë deputetët e Kuvendit kanë mandat që të bëjnë të ditur pasurinë e tyre përmes kartelave të pasurisë. Kjo masë ka rritur ndjeshëm aftësinë e publikut për të shqyrtuar interesat financiare të zyrtarëve të zgjedhur, duke promovuar kështu transparencën dhe integritetin në qeverisje.

Kosovës aktualisht i mungon legjislacioni që rregullon lobistët dhe aktivitetet e tyre, gjë që lë një boshllëk në mbrojtjen e interesit publik. Për të adresuar këtë, është thelbësore të merret në konsideratë zbatimi i ligjeve që rregullojnë lobimin për të siguruar transparencë dhe llogaridhënie më të madhe në ndërveprimet ndërmjet lobistëve dhe zyrtarëve publikë. Përkundër këtij boshllëku, Kosova ka bërë hapa përpara duke miratuar Ligjin për Sinjalizuesit. Për të forcuar më tej zbatimin e këtij ligji, rekomandohet që qeveria të iniciojë programe trajnimi për zyrtarët. Këto programe duhet të mbulojnë temat siç janë konflikti i interesit, masat kundër korrupsionit dhe procedurat e sinjalizimit. Duke ofruar një trajnim të tillë, qeveria mund t'i pajisë zyrtarët e saj me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të trajtuar në mënyrë efektive parregullsitë dhe për të mbështetur standardet etike, duke forcuar përfundimisht strukturën e qeverisjes së vendit.

TRANSPARENCA

Në vitin 2022, parimi i transparencës arriti një rezultat prej 59%, duke treguar një përmirësim në krahasim me vitet e mëparshme. Sipas këtij parimi, informacioni organizativ, buxhetet dhe procedurat e prokurimit publik duhet të jenë të disponueshme publikisht dhe të qasshme përmes faqes zyrtare të internetit.

Parimi i transparencës në kuadër të Zyrës së Kryeministrit (ZKM) përfshin sigurimin që ueb faqja e saj të përditësohet rregullisht me informacionin përkatës. Faqja e internetit në përgjithësi përmban një numër të madh njoftimesh për lajme nga mbledhjet e qeverisë, dokumente zyrtare, raporte, strategji dhe plane vjetore të punës, së bashku me vendimet më të fundit. Gjithashtu, informacioni i paraqitur në faqen e internetit është i qasshëm në të dyja gjuhët zyrtare të vendit.

Megjithatë, është e rëndësishme të theksohet se pavarësisht përmirësimeve në këto fusha, ka ngecje në aspektin e transparencës institucionale. Konkretisht, në faqen zyrtare mungon informacioni për transparencën buxhetore, kontratat dhe raportet buxhetore. Sipas një sondazhi të kryer me zyrtarët e ZKM-së, u vu re se raporti gjashtëmujor i buxhetit të shtetit nuk publikohet në faqen e internetit të ZKM-së. Për më tepër, procedurat e prokurimit publik nuk janë ende të disponueshme në faqen e internetit të ZKM-së. Megjithatë, kontratat e nënshkruara me kompanitë përkatëse në bazë të këtyre procedurave të prokurimit publik publikohen në ueb faqen e Komisionit Rregullative të Prokurimit të Kosovës (KRPP) (4).

Për më tepër, për të rritur transparencën institucionale, ZKM ka një portal të qeverisjes elektronike që përfaqëson një sistem të Teknologjisë së Informacionit që synon ofrimin e shërbimeve publike të përmirësuara, më të shpejta dhe më kohë.

Ky sistem rrit shërbimet, përforcon llogaridhënien, rrit transparencën dhe përmirëson efikasitetin e qeverisjes. Përfitimet e qeverisjes elektronike përfshijnë modernizimin e administratës, përmirësimet në arsim, shëndetësi, drejtësi, siguri, biznes, tregti, bujqësi, menaxhim të buxhetit, demokraci, kulturë, kërkim shkencor dhe statistika. Ndërsa në nivel lokal, sistemi e-Komuna, pjesë e sistemit të telekomunikimit të teknologjisë së informacionit në Kosovë, mbulon tërë territorin dhe lidh të gjitha institucionet qendrore dhe lokale me mbi 500 ndërtesa. Npërmjet këtij sistemi ofrohen shërbime elektronike për qytetarët, bizneset dhe vetë administratën.

Për më tepër, ZKM ka miratuar dokumente siç janë rregulloret dhe strategjitë që ndërlidhen me llogaridhënien dhe transparencën, si Rregullorja (QRK) Nr. 05/2016 për Standardet Minimale për Procesin e Konsultimeve Publike (5) dhe Strategjia e Reformës së Administratës Publike 2022-2027. (6) Gjithashtu, ka miratuar Rregulloren e MF-së Nr. 04/2017 për Kriteret, Standardet dhe Procedurat e Financimit Publik të OJQ-ve. (7)

ANGAZHIMI I QYTETARËVE NË PUNËN E ZKM-SË NË KOSOVË

ODK ka zgjeruar bashkëpunimin me UBO Consulting për të kryer një studim të gjerë mbi perceptimet e qytetarëve dhe angazhimin me Zyrës së Kryeministrit (ZKM).

Ky hulumtim ka përfshirë Intervistimin e 1306 qytetarëve nga sfera të ndryshme, duke siguruar përfaqësim në demografi të ndryshme si mosha, gjinia, përkatësia etnike, vendbanimi dhe të ardhurat familjare. Anketa kishte për qëllim të vlerësonte perspektivat e qytetarëve për reagimin e ZKM-së ndaj shqetësimeve të tyre dhe aftësinë e tyre të perceptuar për të kontribuar në aktivitetet e saj.

Të gjeturat zbuluan se një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve kanë dyshime rreth aftësisë së tyre për të kontribuar në iniciativat e ZKM-së, ku mbi gjysma e tyre e kanë këtë ndjenjë. Vetëm 35.7% e të anketuarve besojnë se mund të japin një kontribut pozitiv. Gjithashtu, anketa vlerësoi se 37.9% e të anketuarve përcjellin pak punën e Zyrës së Kryeministrit. Në të kundërt, 6.3% deklaruan se ndjekin shumë punën e Zyrës së Kryeministrit.

Hetimi i mëpasshëm u fokusua në masën në të cilën të anketuarit besojnë se vendimet e Qeverisë përputhen me perspektivat e tyre. Sipas rezultateve të anketimit, 33.6% e të anketuarve mendojnë se vendimet e qeverisë pasqyrojnë pikëpamjet e tyre, ndërsa 51.2% mbështesin të kundërtën.

Këto gjetje nënvizojnë rëndësinë e marrjes parasysh të pikëpamjeve të qytetarëve në formësimin e veprimtarisë së ZKM-së. Rrjedhimisht, ekziston nevoja për të krijuar kanale komunikimi që lehtësojnë reagimet mbi punën e institucionit, për të njohur angazhimin qytetar si vendimtar për efektivitetin e tij dhe për të ofruar mundësi për bashkëpunim ndërmjet qytetarëve dhe palëve të tjera të interesit.

5 Kosovo Government, "Konsultimet," accessed Dec, 2023, <https://konsultimet.rks-gov.net>

6 Prime Minister's Office, Kosovo Government, "Strategjia e Reformës së Administratës Publike 2022-2027," accessed [insert date accessed], <https://kryeministri.rks-gov.net/blog/strategjia-e-reformes-se-administrates-publike-2022-2027>

7 Kosovo Ministry of Finance, "Rregullore Nr. 04/2017," accessed Dec, 2023, http://ojqfinancime.rks-gov.net/ep-content/uploads/2020/02/RREGULLORE_MF_-_NR_-_04_2017_final.pdf.

REKOMANDIMET

HAPAT E VEPRIMIT

Sipas vlerësimit të bërë, rekomandimet e mëposhtme propozohen për të rritur hapjen, transparencën dhe llogaridhënien e Zyrës së Kryeministrit (ZKM) në Kosovë:

- ZKM duhet të krijojë mekanizma për të angazhuar në mënyrë aktive qytetarët dhe organizatat e shoqërisë civile në procesin e politikëbërjes.
- ZKM duhet të sigurojë që proceset e saj të vendimmarrjes të jenë transparente dhe të qasshme për publikun. Kjo mund të arrihet me publikimin e vazhdueshëm të rendeve të ditës, procesverbaleve të takimeve dhe dokumenteve kyçe që ndërlidhen me vendimet e politikave në faqen e saj zyrtare të internetit.
- ZKM duhet të zbulojë në mënyrë proaktive informacione rreth aktiviteteve, buxheteve, politikave dhe treguesve të performancës për publikun. Kjo mund të përfshijë përditësime të rregullta në faqen e saj të internetit, raporte publike dhe tabela të dhënash për t'u ofruar qytetarëve informacion të plotë.
- ZKM duhet të zhvillojë dhe zbatojë një kod të fuqishëm të etikës dhe mirësjelljes për stafin e saj, duke përkrahur standardet për sjelljen etike, politikën e konfliktit të interesit dhe masat për parandalimin e korrupsionit. Programet e trajnimit mbi etikën dhe integritetin duhet t'i ofrohen stafit për të siguruar pajtueshmërinë.
- ZKM duhet të krijojë mekanizma të qartë për monitorimin dhe vlerësimin e performancës së saj, duke përfshirë raportimin e rregullt mbi treguesit dhe rezultatet kryesore të performancës. Kjo mund të ndihmojë në identifikimin e fushave për përmirësim dhe sigurimin e llogaridhënies ndaj publikut.
- ZKM duhet të ketë prioritet publikimin e grupeve të të dhënave të hapura në lidhje me aktivitetet, buxhetet dhe politikën e saj. Kjo mund të nxisë transparencën, llogaridhënien dhe inovacionin duke u mundësuar qytetarëve, hulumtuesve dhe bizneseve të përdorin të dhënat për analiza dhe vendimmarrje.

REKOMANDIMET

- ZKM duhet të harmonizojë praktikat e saj të transparencës dhe llogaridhënies me standardet ndërkombëtare dhe praktikat më të mira. Kjo mund të përfshijë pjesëmarrjen në iniciativat si Partneriteti i Qeverisjes së Hapur dhe respektimi i konventave dhe udhëzimeve ndërkombëtare përkatëse.
- ZKM duhet të promovojë një kulturë të transparencës dhe hapjes brenda organizatës, duke theksuar rëndësinë e transparencës në vendimmarrje dhe vlerën e pjesëmarrjes së publikut.
- ZKM duhet të zhvillojë një strategji komunikimi gjithëpërfshirëse për t'i komunikuar në mënyrë efektive politikat, iniciativat dhe arritjet e saj tek publiku. Kjo mund të përfshijë njoftimet e rregullta për shtyp, angazhimin në mediat sociale dhe fushatat e ndërgjegjësimit publik.
- ZKM duhet të krijojë një sistem për monitorimin dhe vlerësimin e zbatimit të këtyre rekomandimeve për të siguruar përmirësim të vazhdueshëm në praktikat e transparencës dhe llogaridhënies. Rishikimet e rregullta dhe mekanizmat e reagimit duhet të ekzistojnë për të vlerësuar progresin dhe për të identifikuar fushat për veprim të mëtejshëm.

RAPORTE TË TJERA TË NGJAJSHME

RAPORTE TË TJERA

Eksploroni raporte dhe dokumente shtesë të ngjashme me këtë raport të disponueshme në faqen e publikimeve të Open Data Kosovo.

WWW.OPENDATAKOSOVO.ORG/PUBLICATIONS

Nëse keni pyetje shtesë, mos ngurroni të kontaktoni:

info@opendatakosovo.org